

Tăng ni, phật tử trẻ với cách mạng Việt Nam hiện nay

ISSN: 2734-9195 08:05 03/10/2025

Tăng ni và phật tử trẻ thời nay được trang bị nhiều công cụ hiện đại để hoằng pháp và phục vụ xã hội, góp phần lan tỏa giá trị đạo đức - tinh thần trong cách mạng Việt Nam.

Tác giả: **Ths Nguyễn Ngọc Đăng Khoa** - Trường Cao Đẳng Nghề Cần Thơ

Tham luận tại Hội thảo khoa học "Đạo Phật Với Cách Mạng Việt Nam" tổ chức ngày 25/08/2025, tại chùa Quán Sứ, Hà Nội

1. Đội ngũ tăng ni và phật tử trẻ trong hoằng pháp và phụng sự xã hội

Đội ngũ tăng ni và phật tử trẻ hiện là nguồn lực sống động, năng động và đầy nhiệt huyết - họ không chỉ là lực lượng kế tục truyền thống mà còn là lực lượng trọng yếu trong công cuộc hoằng pháp và phụng sự xã hội thời đại mới. Hiện nay, các tu sĩ trẻ đang tận dụng hiệu quả kênh mạng xã hội và công nghệ số để lan tỏa giáo lý, kết nối với cộng đồng rộng lớn hơn. Đây chính là một dạng “vận dụng mang tính trí tuệ”, khi họ hòa nhập vào văn minh hiện đại, mượn phương tiện kỹ thuật để truyền Phật pháp một cách sống động và thân thiện hơn.

(Ảnh: Internet)

Đặc biệt, tinh thần phụng sự xã hội của tăng ni trẻ đã được thể hiện qua các hoạt động thiết thực như làm từ thiện, bảo vệ môi trường, tham gia phòng chống dịch bệnh... Công tác cộng đồng này không chỉ là biểu hiện của lòng từ bi mà còn là sự áp dụng nhuần nhuyễn Tứ Nhiếp Pháp (Bố Thí, Ái Ngữ, Lợi Hành, Đồng Sự), qua đó hoằng hóa Phật pháp gắn liền với lợi ích thực tế của xã hội [1].

Với sức trẻ, họ dễ dàng thích nghi, sáng tạo và tìm ra cách truyền tải tinh thần Phật pháp đến giới trẻ và cộng đồng hiện đại. Nhiều bạn trẻ không chỉ tham gia các lớp giáo lý, khóa tu hè dành cho thiếu niên - sinh viên mà còn chủ động xây dựng các đạo tràng kết nối phù hợp với từng vùng miền, tạo nền tảng cho sự hình thành thế hệ kế thừa “có tâm, có trí, có giới hạnh”. Đây chính là hình ảnh của “hạt giống bồ đề” - những cá nhân lớn lên từ đạo tràng nghiêm túc, có thể trở thành người xuất gia hoặc là công dân gương mẫu, sống vị tha và hướng thiện.

Tất cả những điều này đều góp phần làm giàu thêm lực lượng văn hóa - tinh thần trong quá trình xây dựng và phát triển xã hội. Đặc biệt, trong bối cảnh xã hội hiện đại, khi các luồng thông tin hỗn loạn dễ gây nhiễu đến tư tưởng của lớp trẻ, sự hiện diện của tăng ni trẻ - vốn kế thừa giá trị truyền thống và đồng thời ứng dụng sáng tạo, chính là một nguồn lực định hướng giá trị tích cực, góp phần củng cố tư tưởng, đạo đức và định hướng cách mạng trong giới trẻ.

2. Đội ngũ tăng ni, Phật tử trẻ hiện nay có rất nhiều thuận lợi khi nắm trong tay nhiều phương tiện hiện đại - công cụ hữu ích để hoằng pháp

Trong bối cảnh xã hội hiện đại, đội ngũ tăng ni và Phật tử trẻ đang đảm nhận vai trò tiên phong trong việc vận dụng các phương tiện truyền thông hiện đại vào hoằng pháp - một yếu tố quyết định để phát huy tính chuyển đổi trong thời đại cách mạng công nghiệp 4.0. Việc chuyển đổi số không chỉ đơn thuần là số hóa kinh điển mà còn là xây dựng các mô hình hoằng pháp online, như giảng pháp qua mạng, lớp học Phật pháp trực tuyến, hội thảo livestream và đặt nền móng cho mô hình “tam tạng Kinh điển trong điện thoại di động” - tất cả đều giúp phổ biến giáo pháp một cách rộng khắp, tiết kiệm chi phí và vượt qua các giới hạn về khoảng cách địa lý.

Một trong những thành tựu nổi bật của phong trào này là hình thức học Phật và giảng pháp trực tuyến, từng là giải pháp thiết yếu trong thời kỳ đại dịch COVID-19, và tiếp tục phát huy hiệu quả khi thời tiết, thời gian hoặc vị trí khác nhau không còn là rào cản. Bên cạnh đó, các nền tảng như trang web “Hoằng pháp Online” và “Trung tâm Hoằng pháp Online” giúp cập nhật kịp thời video bài giảng của các vị giảng sư, tạo môi trường học tập linh hoạt và tương tác thuận tiện hơn cho Phật tử trên cả nước [2].

Thêm vào đó, youtube, facebook và các mạng xã hội trở thành kênh lan tỏa mạnh mẽ. Một bài pháp thoại đăng tải có thể thu hút hàng trăm ngàn hoặc thậm chí hàng triệu lượt xem, vượt xa sức chứa hạn chế của giảng đường vật lý thời xưa. Quý tăng ni và Phật tử trẻ còn sử dụng livestream để mời gọi đại chúng cùng tụng kinh, tu hành, hoặc đăng trạng thái tích cực để truyền năng lượng bình an, giúp người xem giảm khổ và thay đổi suy nghĩ theo hướng tích cực. Ở góc độ chiến lược, Ban Hoằng pháp Trung ương Giáo hội Phật giáo Việt Nam nhận thức mạnh về tầm quan trọng của hoằng pháp gắn liền với chuyển đổi số. Việc hướng dẫn và thúc đẩy tăng ni và Phật tử vận dụng công nghệ số, tổ chức các khóa tập huấn CNTT, nâng cấp cơ sở vật chất kỹ thuật - đặc biệt có sự chỉ đạo sâu sát từ Trung ương Giáo hội - càng khẳng định quyết tâm bắt nhịp xu thế hoằng pháp hiện đại.

(Ảnh: Internet)

Những bước tiến kể trên mở ra nhiều mặt thuận lợi rõ nét. Thứ nhất, hoàng pháp không còn bị giới hạn không gian và thời gian; bất cứ ai có kết nối internet đều có thể tiếp thụ giáo pháp. Thứ hai, chi phí tổ chức giảm đáng kể so với hình thức trực tiếp, từ xây dựng giảng đường cho đến các buổi hội thảo lớn. Thứ ba, mạng xã hội và nền tảng số tạo ra khả năng tương tác hai chiều, giúp người hoàng pháp lắng nghe phản hồi, thắc mắc của Phật tử và điều chỉnh nội dung phù hợp hơn.

Tinh thần đổi mới của tăng ni và Phật tử trẻ còn thể hiện qua hình ảnh “kỹ sư tâm hồn” hay “bác sĩ tâm linh” - các định danh sáng tạo của Thượng tọa Thích Nhật Từ để minh họa vai trò hoàng pháp thích ứng với thời đại mới. Và khi chuyển mình từ hình thức giảng đạo truyền thống sang “hiện đại hóa mà không tân thời hóa” theo lời Thiền sư Thích Nhất Hạnh, Giáo hội thể hiện sự sống còn và khả năng thích nghi với mọi thời đại.

3. Đội ngũ tăng ni, Phật tử trẻ hiện nay có kiến thức và trình độ cao góp phần vào phụng sự đạo pháp và xây dựng đất nước

Trong thời đại hiện nay, đội ngũ tăng ni và Phật tử trẻ đã được trang bị trình độ chuyên môn uyên bác, được đào tạo một cách hệ thống và bài bản, từ trình độ căn bản cho đến sau đại học, góp phần làm sâu sắc hơn nhận thức về trách nhiệm đối với Đạo pháp và cách mạng Việt Nam. Giáo hội Phật giáo Việt Nam hiện có bốn Học viện Phật giáo trực thuộc Trung ương - tọa lạc tại Hà Nội, Huế, TP.HCM và Cần Thơ (nam tông Khmer) - nơi đào tạo hàng nghìn tăng ni Cử nhân Phật học, cùng với hàng nghìn khóa học cao đẳng, trung cấp và sơ cấp đang

được triển khai rộng khắp cả nước [3].

Không chỉ dừng lại ở đào tạo trong nước, Giáo hội còn chủ động giới thiệu hơn 500 Tăng Ni sinh đi du học tại các cơ sở Phật học lớn như Ấn Độ, Thái Lan, Đài Loan, Nhật Bản, Úc, Mỹ, Myanmar, Sri Lanka... Có gần 300 tăng ni sinh tốt nghiệp trình độ Thạc sĩ và Tiến sĩ rồi trở về phục vụ công tác Giáo hội ở nhiều cấp độ. Theo số liệu khác, hiện có khoảng 15 Tăng Ni có trình độ tiến sĩ, 20 người đạt học vị thạc sĩ, 750 người có bằng cử nhân, cùng hàng trăm học viên đang theo học cao đẳng và trung cấp Phật học.

Mô hình đào tạo ngày nay cũng được đổi mới để phù hợp với nền giáo dục hội nhập và phát triển. Ban Giáo dục Phật giáo Trung ương phối hợp với các Học viện triển khai giáo án điện tử, đào tạo trực tuyến, xây dựng thư viện số và khuyến học, nhằm hỗ trợ tối đa cho tăng ni sinh trong và ngoài nước. Đồng thời, các Học viện còn liên kết hợp tác quốc tế với nhiều trường Phật học danh tiếng như Đại học Nalanda (Ấn Độ), Mahachulalongkorn (Thái Lan), Phúc Kiến, Bắc Kinh (Trung Quốc), Phật Quang Sơn (Đài Loan)... nhằm nâng cao chất lượng đào tạo và tạo đà hội nhập toàn cầu [4].

Khi được tiếp nhận nền tảng giáo dục bài bản và hệ thống, tăng ni trẻ không chỉ nắm vững giáo lý Phật pháp mà còn tinh thông kiến thức, kỹ năng nghiên cứu, giảng dạy và phục vụ cộng đồng. Sự kết hợp này giúp họ định hình rõ trách nhiệm gắn liền giữa đời sống tu hành và đóng góp xã hội - đó là hoằng pháp và phụng sự đất nước. Nhiều vị tu sĩ trẻ trở thành giảng sư, nghiên cứu Phật học, hoặc tham gia vào xây dựng hệ thống từ thiện, giáo dục, cộng đồng, có khả năng phân tích thấu đáo và truyền tải thông điệp từ bi - trí tuệ đến công chúng một cách rõ ràng, sâu sắc.

Một ví dụ điển hình là việc Học viện Phật giáo Việt Nam tại Hà Nội trong năm học 2023-2024 đã cấp bằng tiến sĩ Phật học đầu tiên cho học viên Thích Đạo Tấn - minh chứng cho năng lực nghiên cứu chuyên sâu và khả năng hình thành nhân lực chất lượng cao phục vụ Giáo hội và xã hội.

Trong kỷ nguyên số, tăng ni và Phật tử trẻ đang có trong tay nhiều cơ hội, điều kiện và công cụ hiện đại như mạng xã hội, internet, livestream, nền tảng truyền thông đa dạng... để đẩy mạnh hoằng pháp, lan tỏa tinh thần đạo đức, từ bi đến cộng đồng. Những phương tiện này không chỉ giúp giáo lý Phật pháp đến gần hơn với mọi người, đặc biệt là giới trẻ, mà còn góp phần xây dựng văn hóa tâm linh, tinh thần dân tộc ngay trong lòng xã hội hiện đại.

Tuy nhiên, cùng với những lợi ích hiện có thì cũng tồn tại nhiều thách thức không thể xem nhẹ đối với Tăng Ni, Phật tử trẻ giai đoạn hiện nay.

3.1 Lạm dụng công nghệ, ảnh hưởng đến hình ảnh người xuất gia

Công nghệ nếu được sử dụng thiếu ý thức có thể biến các nền tảng truyền thông trở thành “bãi rác thông tin”. Một số tăng ni trẻ không ý thức đầy đủ vai trò của mình đã đăng tải nội dung tiêu khiển, thiếu nghiêm túc, khiến giới luật bị phai mờ và hình ảnh Phật giáo bị tổn hại. Việc chạy theo sự nổi tiếng hay xây dựng thương hiệu cá nhân đôi khi làm lu mờ bản chất tu tập, khiến Phật giáo trở thành phương tiện thay vì mục đích hóa độ.

3.2 Dễ bị các thế lực thù địch lợi dụng, xuyên tạc

Không gian mạng cũng là “miếng mồi” cho các thế lực thù địch tiến hành “diễn biến hòa bình”, xuyên tạc giáo lý, công kích cá nhân Tăng Ni, gây chia rẽ nội bộ và hoài nghi trong quần chúng. Điều này đặc biệt nguy hiểm khi một số người dùng chưa đủ bản lĩnh để bị kéo vào các luồng thông tin sai lệch, bị chi phối tư tưởng.

3.3 Thách thức trong tiếp cận giới trẻ hiện nay

Thế hệ trẻ đang chịu ảnh hưởng mạnh mẽ từ mạng xã hội: vừa là công cụ “kết nối - chia sẻ”, vừa là nguồn rủi ro dẫn đến cô lập, rối loạn giấc ngủ, trầm cảm hoặc lệch lạc trong nhận thức. Trong bối cảnh đó, dù Tăng Ni và Phật tử trẻ đã có hiện diện trên mạng, nhưng làm thế nào để truyền thông đi đúng và có chiều sâu với giới trẻ là một bài toán chưa dễ giải.

Tóm lại, tăng ni và Phật tử trẻ thời nay được trang bị nhiều công cụ hiện đại để hoằng pháp và phục vụ xã hội, góp phần lan tỏa giá trị đạo đức - tinh thần trong cách mạng Việt Nam. Song bên cạnh đó, việc lạm dụng truyền thông có thể làm mất đi hình ảnh thanh tịnh của người tu, dễ bị thế lực thù địch lợi dụng, và khó định hướng tư tưởng cho đối tượng thanh thiếu niên đang “ngập” trong mạng xã hội. Điều này đòi hỏi phải có giải pháp giáo dục về nhận thức số, tăng cường đào tạo bản lĩnh và ý thức trách nhiệm - để mỗi người trẻ xuất gia hay Phật tử trở thành “lá chắn tinh thần”, không chỉ bảo vệ đạo pháp mà còn góp phần giữ gìn nền tảng tư tưởng của dân tộc [5].

Tác giả: **Ths Nguyễn Ngọc Đăng Khoa** - Trường Cao Đẳng Nghề Cần Thơ

Tham luận tại Hội thảo khoa học "Đạo Phật Với Cách Mạng Việt Nam" tổ chức ngày 25/08/2025, tại chùa Quán Sứ, Hà Nội

Tài liệu tham khảo:

[1] Đào, T. H. T. A. (2019). VAI TRÒ CỦA PHẬT HỌC TRONG GIÁO DỤC HƯỚNG THIÊN VÀ TRỢ GIÚP XÃ HỘI. CỐ VẤN VÀ CHỈ ĐẠO Hòa thượng THÍCH TRÍ QUẢNG Phó Pháp chủ đệ nhất kiêm Giám luật GHPGVN, 165.

[2] Đạt, H. T. T. CÔNG TÁC HOÀNG PHÁP THỜI CÁCH MẠNG CÔNG NGHIỆP

4.0. VÀ TRÁCH NHIỆM CÙNG CHIA SẺ VÌ XÃ HỘI BỀN VỮNG, 117.

[3] Lý, P. T. N. C. GIÁO DỤC PHẬT GIÁO Ở VIỆT NAM THỜI HIỆN ĐẠI. BẢN CHẤT, HỘI NHẬP VÀ PHÁT TRIỂN, 31.

[4] Lưu, T. T. Đ. N. T., & Thành, N. GIÁO DỤC PHẬT GIÁO TRONG ĐỜI SỐNG CỘNG ĐỒNG HIỆN NAY. CỐ VẤN VÀ CHỈ ĐẠO Hòa thượng THÍCH TRÍ QUẢNG Phó Pháp chủ đệ nhất kiêm Giám luật GHPGVN, 131.

[5] Nguyệt, N. T. M. ĐẠO ĐỨC PHẬT GIÁO TRONG THỜI ĐẠI “VẠN VẬT KẾT NỐI”. NỀN TẢNG GIÁO DỤC PHẬT GIÁO VỀ ĐẠO ĐỨC, 19